

Przykład celów do osiągnięcia małymi krokami w warunkach szkolnych

Kolejne cele do osiągnięcia – poszerzanie kręgu rozmówców

- Dziecko rozmawia z rodzicem w sali (gabinecie szkolnym), nikt więcej nie jest obecny, drzwi są zamknięte.
- Dziecko rozmawia z rodzicem w sali (gabinecie szkolnym), nikt więcej nie jest obecny, drzwi są lekko uchylone.
- Dziecko rozmawia z rodzicem w sali (gabinecie szkolnym), asystent nauczyciela (TA) wchodzi do sali, np. po potrzebne dokumenty (dziecko musi być uprzedzone, że terapeuta po coś wejdzie).
- Dziecko rozmawia z asystentem w obecności rodzica (ta sama sala) przy użyciu techniki „slipping-in” (rozmowa planowana, dziecko jest przygotowane, np. zna wcześniej pytania, które zada terapeuta).
- Dziecko rozmawia z asystentem (w tej samej sali), wycofanie rodzica.
- Asystent wprowadza na sesję inne dzieci zaczynając od najlepszego przyjaciela dziecka.
- Nagranie głosu dziecka, odsłuchanie nagrania za zgodą dziecka przez nauczyciela i kolegów z klasy.
- Nagranie przez nauczyciela pytań dla dziecka, dziecko nagrywa odpowiedzi dla nauczyciela.
- Wypełnienie przez dziecko prostej czynności wymagającej rozmowy z asystentem, nauczyciel przysłuchuje się.
- Poszerzanie kręgu rozmówców poprzez pozwolenie dziecku na wybór jednego dziecka, podczas gdy drugie wybiera asystent (pozwoli to uniknąć sytuacji, że będzie wybierany wciąż ten sam kolega, dajemy szansę innym dzieciom).

Cele do osiągnięcia w różnych lokalizacjach, miejscach/ułatwianie zmian

- Dziecko ma uczestniczyć w zadaniach wymagających mówienia w swojej klasie, a nie tylko w sali, gabinecie, gdzie odbywa się terapia.
- Dziecko podczas sesji terapeutycznych uczy się czytać/wykonywać zadania w obecności najpierw jednego, potem 2, 3 kolegów – jest to przygotowanie do aktywności grupowych w klasie.
- Dziecko gra w gry typu dopasuj elementy w „kąciku domowym” w klasie, z dala od innych dzieci/przy biurku nauczyciela, w ławce z najlepszym przyjacielem.
- Dziecko przechodzi z sukcesem z przedszkola do szkoły – zaplanowane przekazanie dziecka nowemu nauczycielowi (dziecko cieszy się na rozpoczęcie szkoły i swobodnie rozmawia z nowym asystentem nauczyciela).
- Aby [N] przeprowadził pomyślnie przejście do drugiej klasy, trzeba dobrze zaplanować przekazanie dziecka. Jeśli to możliwe, spotkanie z nauczycielem klasy 2 i koordynatorem powinno odbyć się w lipcu. W celu ułatwienia dziecku nawiązania dobrej relacji z nowym nauczycielem, we wrześniu konieczne może być wsparcie ze strony koordynatora.

Redukcja lęku/zapobieganie fobii szkolnej

Dziecko może zredukować odczuwany lęk i pozytywnie mówić w domu o tym, czego doświadcza w szkole, dzięki zastosowaniu następujących strategii:

1. Jasno wytyczone cele lekcji, zadania do wykonania rozbite na małe kroki.
2. Jasny, zrozumiały język, unikanie dwuznaczności – wyjaśnienia i prośby kierowane do dziecka muszą być jednoznaczne.
3. Wizualizacje planów (lekcji, zadań), jeśli będą jakiegokolwiek zmiany w planie, należy je odpowiednio wcześniej omówić.
4. Zadania domowe/przypomnienia powinny być spisane w zeszytach.
5. Nowe zadania/doświadczenia – stopniowanie poziomu trudności.

Cele klasowe

- Najpierw odczytanie przez dziecko zadanego fragmentu przed jednym, potem dwójką dzieci.
- Poszerzenie „kręgu czytelników” przy pomocy dzieci (te same) z kręgu „rozmówców”.
- Dziecko powinno nauczyć się używać na tyle donośnego głosu, by nauczyciel mógł je usłyszeć – unikanie sytuacji, gdy nauczyciel musi prosić o powtórzenie, bo nie usłyszał, co dziecko mówi.
- Codzienne ćwiczenie – 5 pytań i odpowiedzi, które nauczyciel zadaje w klasie, najpierw pytania wymagające jednowyrazowej odpowiedzi, następnie jednozdaniowej; pytania: gdzie? kiedy? jak? dlaczego?
- Do czasu, aż dziecko poczuje się pewniej, pytania/zdania można kłaść wydrukowane na stolikach, ćwiczenia w małych grupach.
- W każdym tygodniu zadanie jednego pytania niespodzianki.
- Używanie głosu (słyszalnego) w zadaniach wykonywanych w małych grupach.
- Podnoszenie poziomu głosu dzięki użyciu zabaw typu plecami do siebie, tak aby asystent wyraźnie słyszał dziecko.
- Staranie się o uzyskanie mowy dziecka w różnych zadaniach niż tylko oczekiwanie na odpowiedź/przytaknięcie.
- Odpowiadanie słowem podczas sprawdzania listy obecności, gdy nauczyciel znajduje się przy swoim biurku.

Jedzenie

- Dziecko spożywa drugie śniadanie (przyniesione z domu) w klasie w obecności asystenta.
- Dziecko spożywa drugie śniadanie w klasie w obecności asystenta i kolegi/kolegów.
- Dziecko spożywa drugie śniadanie w stołówce w obecności asystenta, do stołówki trzeba pójść, kiedy nie jest głośno i tłoczno, żeby dziecko w spokoju mogło zająć miejsce.
- Dziecko spożywa drugie śniadanie w stołówce w obecności asystenta, wchodzi do stołówki razem z innymi.
- Dziecko spożywa drugie śniadanie w stołówce w obecności przyjaciół.

Korzystanie ze szkolnej toalety

- Dziecko idzie do toalety wymyć pędzle.
- Dziecko idzie do toalety umyć i wysuszyć ręce.
- Dziecko idzie do toalety i wydłuża czas suszenia rąk (w toaletach z suszarkami).
- Dziecko korzysta ze szkolnej toalety w asyście rodzica.
- Dziecko korzysta ze szkolnej toalety, podczas gdy rodzic czeka na zewnątrz (stopniowe oddalanie rodzica, jeśli dziecko czuje się swobodnie samo w toalecie).
- Dziecko korzysta ze szkolnej toalety, zanim odbierze je rodzic (chwilę przed zakończeniem lekcji, rodzic jest już na terenie szkoły/przedszkola).
- Dziecko korzysta ze szkolnej toalety, zanim wyjdzie ze szkoły.
- Dziecko korzysta ze szkolnej toalety pod nieobecność rodzica.
- Dziecko rozwija umiejętność samodzielnego korzystania z toalety w domu (używanie nawilżanych chusteczek zamiast papieru może być pomocne).
- Dziecko korzysta z toalety w domu przy zamkniętych drzwiach.
- Dziecko korzysta ze szkolnej toalety w towarzystwie rodzica/asystenta i kolegi.
- Dziecko korzysta ze szkolnej toalety w towarzystwie kolegi (tego samego co w kroku poprzednim), podczas gdy rodzic/asystent czeka w korytarzu poza strefą kabin.
- Dziecko korzysta ze szkolnej toalety, podczas gdy w łazience jest też inny kolega.
- Dziecko korzysta ze szkolnej toalety w określonym czasie, ma „grafik łazienkowy” (dziecko z zaburzeniami ze spektrum autyzmu, bądź dziecko, które miewa „wypadki”).